

TREFWOORDEN

Traject
Co-teaching
STEM-leerkracht
Talenten
Brede school

SLEUTELS

Eigenaarschap
Eigenwaarde
Eigenheid
Samenwerking
Assessment
Integratie

BRON

www.heiligefamilieschaarbeek.be

INLEIDING

De Vrije Basisschool Heilige Familie is een multiculturele basisschool. Er lopen momenteel 37 nationaliteiten school. De voorbije jaren zette de school zich actief in om een afspiegeling te zijn van de diverse buurt.

Voor heel wat kinderen op de school is Nederlands niet de thuistaal. Daartegenover staat dat in onderwijs doorgaans gefocust wordt op taal en wiskunde. Als zorgcoördinator kon de directeur ervaren dat dit zorgt voor een spanningsveld. Kinderen willen immers niet uit de klas gehaald worden voor remediëring. Ze hebben ook andere talenten.

Stukje tekst uit 'Onze troeven' op de website

Leren draait om veiligheid en om vertrouwen. Om een uitdagende leefwereld op maat van elk kind. Om denkvermogen dat geprikkeld wordt. Verbeelding aan de macht. Het is talent herkennen en doen bloeien. Het is leren omgaan met gevoelens, leren genieten, leren leven met alle zintuigen.

Wij werken voor blijde en spontane robbedoezen. Zelfzeker, kritisch, weerbaar, vrank en vrij. Creatief en boordevol ontdekkingsdrang. Klaar om de wereld te bestormen. Goedgemutst, wel omringd en stevig geaard, thuis, in de school en in de buurt.

Als je blinkende oogjes ziet, dan zit het wel snor met die school. Dat geloven wij.

De visie van de school sluit aan bij insteken omtrent 21ste eeuwse vaardigheden, doelstellingen vooropgesteld door de Verenigde Naties, ... De focus ligt sterk op talentontwikkeling. Het pedagogisch project van de school steunt op drie pijlers:

- Welbevinden
- Betrokkenheid
- Preventieve zorg

Het idee hierachter is dat als een kind zich goed voelt in zijn vel, het altijd tot leren kan komen. Op basis hiervan is de basiszorg in de loop der jaren behoorlijk afgenomen op de school. Kinderen kunnen namelijk hun weg vinden via ook andere insteken dan taal en wiskunde (cfr. meervoudige intelligentie). De basiszorg wordt verzorgd door een psycholoog en orthopedagoog.

De bedoeling is dat de kinderen het volledig pedagogisch project doorlopen dat de school uitstippelde. Kinderen starten op de school als instappertje (40 à 50 per jaar). Zij-instromers zijn er slechts in uitzonderlijke situaties.

Er wordt nu zoveel mogelijk ingezet op permanente evaluatie. Op het rapport wordt heel wat feedback genoteerd. Ook vinden hierover kindgesprekken plaats. De interdiocesane toetsen worden wel afgenomen om de werkwijze van de school te evalueren. Sinds dit schooljaar is men overigens verplicht om van 2 domeinen een gevalideerde toets af te nemen en vanaf volgens schooljaar voor minstens 3 domeinen.

De school zet ook in op betrokkenheid van ouders. Ook daar zitten talenten, deze worden aangesproken op basis van gebieden zoals mobiliteit, groene duurzame school, ... De school is een brede school. De overtuiging leeft dat om gelijke onderwijskansen te creëren directie en lerarenteam moeten zoeken naar een systeem om het sociaal netwerk van kinderen te vergroten. Op deze school wordt bijvoorbeeld direct gecommuniceerd naar ouders over het aansluiten van kinderen bij naschoolse activiteiten op basis van de talenten, interesses, noden, ... die leven bij de kinderen. De naschoolse activiteiten worden gedeeld door drie scholen. Samenwerking speelt zich vooral af bij kleuter, 1ste graad, de leeftijd waarop kinderen nog geen groot onderscheid ervaren. Het idee hierachter is dat de school slechts 1/3 van de tijd van de kinderen uitmaakt. De tijd daarnaast is ook super belangrijk, en daarom is het nodig om de ouders zoveel mogelijk te betrekken en aan te spreken. De directeur vindt het één van zijn belangrijkste taken om de ouders 'rechttoe, rechtaan' aan te spreken en de kinderen te stimuleren.

Op termijn wil men op de school evolueren naar groepen in plaats van klassen. Op voorhand wordt nagedacht over groepsopstellingen, bv. door talenten te mixen tot heterogene groepen die allemaal tot een mooi verhaal kunnen komen.

Er wordt ook samengewerkt met verschillende secundaire scholen. Zo wordt er momenteel gewerkt aan een tienschool.

STAPSGEWIJS NAAR STEM OP SCHOOL

Eerst via ouders:

- Beurs: waar de kinderen kennismaken met beroepen
- Ook mindere bekende beroepen of beroepen die minder zichtbaar zijn in product. Bijvoorbeeld: architecten komen aan het woord, ook in relatie met de renovatie van de schoolgebouwen.
- Moestuinproject op het dak van de school wordt vormgegeven door de ouders en de kinderen

Dit schooljaar is er een 'STEM-leraar' werkzaam op de school gedurende 4u in de week. Hij werkt een aantal STEM-projecten uit en die worden samen met de klasleraar uitgerold in de verschillende klassen van de lagere school. Het doel is dat de kinderen al eens kunnen proeven van STEM-onderwijs, maar bovenal dat de leraren van de school vaardiger worden in STEM, geprikkeld worden, ... en dit uiteindelijk zelf zullen kunnen oppakken. De bedoeling is dat de leraren dit zullen meenemen in hun klasgebeuren, net zoals muzische, ICT, ... wanneer het relevant is. STEM speelt zich dan ook af in de klas, er is geen apart STEM-lokaal voor handen.

Waar mogelijk wordt dit jaar ook al geprobeerd om de STEM-projecten te laten aansluiten bij wat leeft in de klas. Het zoeken naar aansluiting bij authentieke contexten zorgt ervoor dat leraren uit hun comfortzone moeten stappen. Dat is niet vanzelfsprekend voor iedereen. Maar dit kan doordat leraren geen druk moeten ervaren.

De directie acht zich verantwoordelijk. Er wordt benadrukt dat 'we goed bezig zijn' en dat 'we ons geen zorgen moeten maken'. Leraren worden ook bewust gecombineerd, bv. dromer combineren met een leraar die meer houvast nodig heeft.

De school wil inzetten op STEM, niet omdat het hip is, maar omdat kinderen hierin hun weg kunnen vinden. Specifieke doelgroepen, zoals anderstalige kinderen of meisjes, worden daarbij niet benoemd. STEM voor iedereen is het doel.

DE STEM-LERAAR AAN HET WOORD

De STEM-leraar is leerkracht Secundair Onderwijs (Sint-Laurens School Zelzate): Elektriciteit 2de graad (praktisch, BSO), STEM 1ste graad (Vooropleiding Leerkracht SO Lichamelijke opvoeding & Techniek / SeO Elektriciteit)

Het doel van de STEM-leraar is om STEM binnen te brengen op de school, in de klassen, bij de leraren. Dit gebeurt door middel van voorbeeldactiviteiten die nu worden uitgerold via co-teaching (STEM- en klasleraar). Op die manier moeten de leraren warm gemaakt worden en voldoende vaardig worden zodat zij in de komende jaren zelf STEM kunnen implementeren.

Wat STEM op school betreft worden een aantal principes vooropgesteld door de STEM-leraar:

- Ontwerpen is niet hetzelfde als maken. Dit wordt ook geëxpliciteerd naar de kinderen (IKEA voorbeeld)
- Minstens 2 STEM-disciplines in een project
- Leerlingen laten onderzoeken!
- Mislukken mag!
- Verschillende uitkomsten zijn mogelijk vanuit een project
- Blijven uitdagen!
- Aansluiting wordt gezocht bij wat leeft bij de kinderen, in de klas, ...
- STEM-projecten worden aangevuld met techniek-projecten, bv. maken van een bibberspiraal
- Kinderen werken individueel, per 2 of per 4

Persoonlijke uitdagingen:

- Als leraar Secundair onderwijs is het moeilijk om de moeilijkheidsgraad in te schatten, in het bijzonder voor de 1ste graad
- Als leerkracht moet je zelf wel wat uitzoeken, uitdokteren, ... bv. i.v.m. apps (bloxets, ozobot, ...)
- Er is geen specifiek leerplan. Dit zorgt voor een speelveld, maar tegelijkertijd een zoektocht naar projecten op basis van de 4 disciplines
- Aansluiting wordt gezocht bij WERO-thema's. Dit is een uitdaging voor een leraar Secundair onderwijs.
→ Betrokkenheid van de klasleraar is nodig.

Persoonlijke positieve ervaringen:

- Leerlingen kijken positief naar het vak/richting STEM.
- Leerlingen evolueren tijdens het project van minder succesvol naar (meestal) succesvol.
- Leerlingen oefenen thuis, ze bouwen thuis verder, ...
- Op de school wordt er geïnvesteerd, die ondersteuning vanuit de directie voelt goed.

RONDLEIDING IN DE SCHOOL

